

pot imaginar. De la preponderància que la vinya tenia en terres secaneres, es passà a un canvi absolut de conreu i per tant, l'aspecte verd de l'istiu, groc-vermell a la tardor i puntejat de l'hivern, desaparegué per donar lloc a la taca fosca del bosc jovençà i dels erms que restaren, junt amb els colors característics de les diversss metamòrfosis de les gramínees i lleguminoses que es sembraven. Va durar un temps, deu o dotze anys, que el blat principalment, a més de l'ordi, la civada i en menys escala les faves i la trepadella, omplien quasi bé el secà que el bosc i els erms deixaven lliure. L'aspecte del paisatge que ja no té mai exactament la mateixa mutació periòdica, sofrí aleshores una profunda modificació. L'evolució constant dels conreus que múltiples causes produeixen sempre, fou en aquells moments sobtadament trencada per la causa primordial de la filoxera, aquest insecte hemípter de facilíssima reproducció, que atacant la soca dels ceps els matava irremissiblement.

Però si a finals de segle el panorama dels cultius secaners era tristíssim, el panorama de les terres de regadiu era completament diferent. Llàstima que els terrenys regables siguin escassos i en aquella època ho eren encara potser més. A tota la rodalia de Granollers, el regadiu només està establert en les zones baixes de les planes al·luvials que recobreixen les valls de les seves rieres. Tota l'aigua per a regar aleshores era de mina, ja que les bombes hidràuliques no tenien cap aplicació agrícola d'importància. Totes les mines tenien les deus principals en el substratum dels rius i rieres i naturalment l'aigua no podia pujar a un nivell gaire elevat i com és natural el seu radi d'acció era molt limitat. Molts camps que per la seva situació planera haurien estat susceptibles de regadiu, l'aigua, que per altra part a l'estiu no era pas massa abundant, tampoc podia pujar-hi. D'aquí vé que la riquesa agrícola calia comptar-la sobre tot en els terrenys de secà, que ocupaven almenys una extensió sèxtuple. De totes maneres la successió de collites sempre era més activa en els terrenys de regatge que la manca d'humitat no entretenia les sembrades.

Un dels conreus importants en aquell temps eren les patates; cap allà a 1890 aquest cultiu estava en el seu apogeu, en la rodalia de Granollers. Aquest fruit, americà d'origen, que compta amb poc més de cent anys d'introducció a Europa, començà a instaurar-se el seu conreu en la contrada granollerina vers els mitjans del segle passat i augmentà ràpidament en pocs anys de propagar-se. En la seva època inicial, les patates americanes tenien la pell negra i es sembraven exclusivament per al consum del bestiar. La introducció de qualitats noves de patates, el seu valor nutritiu i el costum de la gent a consumir-ne, portà el ràpid augment d'aquest tubèrcul.

Amb tot, el blat tenia també un paper important en les terres de regatge; pot dir-se que en tenia la part preponderant, la qual compartia amb el moresc, car després del blat hom hi semblava moresc seguidament, ja que l'època